GRATIS S... N
LIBRARY OF CONGRESS
SLAVIC READING ROOM
WASHINGTON DC 20540

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 63. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 6, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 6-го КВІТНЯ 1989 Ч. 63. РІК XCVI.

Проголошено Тиждень Покликань

Філядельфія, Па. — З Архиєрейської канцелярії повідомляють, що **Українська Католицька Церква в ЗСА** встановлює тиждень від 9-го до 16-го квітня ц.р. Тижнем Покликань, а Папа Іван Павло II назначив неділю, 16-го квітня, Світовим Днем молитви за покликання.

Закликається всіх парафіян Архиєпархії в тому тижні включитися в моління за покликання, а всіх священиків щоби проповідували в церквах на цю тему. В багатьох місцевих газетах будуть заклики щоби зацікавити кандидатів у посвяті свого життя служінню Українській Церкві.

Зацікавлені кандидати можуть отримати стипендії на покриття коштів навчання у Вашінгтонському католицькому університеті, як й на покриття мешкання та харчів у Семінарії св. Йосафата. Про точні інформації слід звертатися до директора покликань о. Роналда Попівчака, 827 Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123.

Вшанують пам'ять Г.Т. Китастого

Бавнд Брук, Н.Дж. — В неділю, 9-го квітня ц.р., сповняється п'ятиріччя з дня смерти Григорія Т. Китастого. Того ж дня, після Богослужби в церкві-пам'ятнику в Бавнд Бруку, буде правитись Панахида за його душу.

Школа Кобзарського Мистецтва „Гомін Степів" закликає усіх бандуристів і любителів кобзарського мистецтва вшанувати своєю присутністю пам'ять композитора, незаступимого керівника Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, батька кобзарського руху, вчителя молодих бандуристів, і помолитися за його душу.

А. Тритяк виступить в КАМІ Голл

Ню Йорк. — В неділю, 9-го квітня ц.р., в год. 3:15 по полудні візьме участь в концерті для вибраних учнів тут в КАМІ Голл, 165 захід 57-ма вулиця, 12-літня Арета Тритяк, учениця УМІ, кляси Таїси Богданської. Тричленне жюрі з організації Об'єднана ліга учителів музики в Ню Йорку вибрала до програми концерту композицію Арети „Пісня українського пастушка, оп. 1 ч. 1", і Косенка „Танкову".

Молоденька Арета, яка свій талант одідичила по дідові, композиторові і скрипалеві проф. Володимирові Тритякові, виконає цю композицію 16-го квітня в Медісон бібліотеці, а 9-го травня візьме участь у форумі молодих композиторів, який влаштовує Культурний центр Мейплвуду, Н.Дж.

А. Тритяк

Висвітлять фільм Б. Солука про святкування Тисячоліття

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Висвітлення фільму-відео Богдана Солука п.н. „Святкування українського 1000-ліття в Сакраменто, Лос Анджелесі і Вашінгтоні" відбудеться в таких місцевостях: Чикаґо, Дітройт і Ню Йорк.

Цей цікавий двогодинний відео-фільм буде висвітлюватися в Чикаґо 15-го та 16-го квітня в залі катедри св. о. Миколая, в Ню Йорку в Домі Визвольного Фронту, 136 Друга авеню, 23-го квітня, о год. 1:30 по полудні та 6-ій вечора. У Дітройті висвітлення фільму відбудеться в залі Українського Культурного Центру.

У Львові затримано канадського студента

Львів. — Як повідомляє **газета „Правда України"** в ніч з 24-го на 25-те березня у Львові міліціонери затримали канадського студента Остапа Скрипника, що розліплював летючки із закликом бойкотувати вибори депутатів до нового парляменту.

Під час затримання у Скрипника знайшли 200 листівок. Разом з ним затримали совєтського громадянина **В.М. Трубійчука.** В летючках були заклики створювати націоналістичні осередки у військових частинах.

Газета „Правда України" процитувала один з закликів, де сказано: „Ні один з кандидатів не повинен бути обраним". Газета пише, що О. Скрипник приїхав не вивчати історію, а для „розпалювання націоналістичних пристрастей".

Канадський студент заявив, **що зустрів В. Трубійчука** випадково і вирішив допомогти йому. О. Скрипника звільнили і дозволили продовжувати навчання у Львівському університеті, де він перебуває згідно з програмою обміну з Альбертським університетом у Канаді.

У Ню Йорку відкрито з успіхом „Гімаляйську" виставку Я. Вижницького

Ню Йорк. — В неділю, 2-го квітня ц.р., у галерії Українського Мистецького Клюбу відкрито виставку 40-ка олійних картин Ярослва Вижницького тематикою виключно з Гімаляйських гір і тамошнього побуту.

Офіційно виставку відкрив голова ОМУА скульптор Михайло Черешньовський, передавши слово **ред.** Іванові Кедринові. Цей останній звернув особливо увагу на велетенський вклад не тільки хисту, але й праці у створення такої кількости експонатів різної величини.

Володимир Гнатківський, член Управи Карпатського Лещетарського Клюбу, який є спонзором виставки, також промовляв під час відкриття, висловлюючи вдоволення з успішної праці свого члена.

У першому дні виставки відвідали її коло 200 осіб, між якими й були видатні мистці: Онишкевич, Певний, Титла, Галина Титла, Шолдра. Продано багато кольоритних образів. Виставка відкрита до 12-го квітня ц.р.

Вийшов новий наклад праці М. Грушевського

Кеймбридж, Масс. (І. Захаревич). — У відомій статті „Традиційна схема російської історії і проблема раціональної організації історії східних слов'ян" (Львів, 1903 рік) славний історик Михайло Грушевський писав про тенденційність схеми „російської" історії, що була панівною в науці тодішньої Російської імперії. Він доводив, що історію України слід вивчати окремо, а не як частину історії Росії: українці та українські землі це з часів середньовіччя мали свою окрему мову, культуру й історію, які пов'язані в основному з Києвом та київським князівством. Цілком інша мова, культура й історія розвинулись з давніх князівств Володимирського і Московського, що їх будували вже Росіяни. Приєднувати історію середньовічного Києва до початкової історії росіян, — твердив Грушевський у своїй праці, — значить залишати цілком невисвітленою проблему справжнього походження російської національности. А тому, що київський період штучно прищеплювався до історії Росії, було неможливим визначити і початки української національности.

Щоб уможливити ширше розповсюдження цієї важливої статті М. Грушевського між чужинцями, особливо під час ювілею Тисячоліття Хрищення України, Фонд Катедри Українознавства (ФКУ) включив її до серії передруків важливих наукових статтей про українську історію та культуру, яка видається під назвою „The Millenium Seris". Ця серія складається з 14-ох брошур виданих протягом останніх чотирьох років, у яких вміщено 29 статтей 20-ох авторів: професорів І. Шевченка, Б. Боцюркова, О. Пріцака, В. Маркуся, Ю. Шевельова та інших). Статтю М. Грушевського перевидано за її англійським перекладом у „Анналах УВАН" (II, ч. 2, Ню Йорк. 1952). Вона появилась у складі окремого випуску серії ФКУ п.н. „Від Київської Руси до модерної України: формація української нації" (48 ст.), де також вміщено статтю О. Пріцака та І. Решатаря п.н. „Україна і діялектика будови нації" (передрук з журналу „Slavic Review", т. XXII, ч. 2, 1963).

Випуск „Від Київської Руси до модерної України: формація української нації" був виданий накладом 3,000 примірників ще у 1984 році. Але всі примірники були скоро розкуплені, так що збірник перевидано другий раз. До осені 1988 року було надруковано чотири наклади (18,000 примірників). Через вичерпання останніх примірників найновішого накладу восени минулого року ФКУ видав уже п'ятий наклад (3,000 примірників), який тепер розповсюджується. Це видання статтей М. Грушевського та О. Пріцака й І. Рершатаря можна замовити звернувшись до: Ukrainian Studies Fund, Harvard University 1583

(Закінчення на стор. 3)

Понад 400 осіб віддали в Ню Йорку „соборний поклін" Т. Шевченкові

Л. Рудницький виголошує заключне слово. За столом (зліва): Я. Падох, І. Дзюба, Р. Іванченко, Ю. Шевельов, І. Фізер, О. Пріцак, М. Жулинський і Ю. Грабович.

(Фота: Я. Кулинич).

Ню Йорк. (і.кн.) — Велика авдиторія правничої школи Нюйоркського університету, обрахована на 400-500 осіб, ледве помістила всіх українських людей, які наспіли туди з тієї метрополії світу і ближчої ба навіть далекої віддалі, щоби бути приявними на Шевченкознавчій конференції в суботу, 25-го березня ц.р.

Хоч вона була вже 10-ою з черги, яку щорічно влаштовують Наукове Товариство ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук (УВАН) та Український науковий Інститут Гарвардського університету, проте цим разом ту вийняткову фреквенцію слухачів приманула участь у конференції трьох видатних діячів культури з Києва. Вони прибули до ЗСА на запрошення УНІГУ і прийняли запрошення від НТШ приєднатися активно до вшанування Т. Шевченка в 175-ліття його народин. Зпосеред гостей-земляків із Києва найпопулярнішим є Іван Дзюба, літературний критик, відомий автор книги „Інтернаціоналізм чи русифікація?", за яку його арештували були і каптуровим судом засудили на довголітню каторгу. Усіх тих гостей з України надсподівано численна авдиторія вітала грімкими оплесками, але Дзюбі счинила справжню овацію.

Ініціятиву перевести конференцію на терені американського університету дала д-р Анна Процик, член Президії НТШ, вона й придбала ту залю.

Відкрив конференцію д-р

(Закінчення на стор. 3)

В МАДЯРЩИНІ СКАСОВАНО ЦЕНЗУРУ

Будапешт, Мадярщина. — Минулого тижня тут оголошений запропонований Центральним комітетом Комуністичної партії Мадярщини законопроєкт про повне скасування цензури преси. Законопроєкт, який надійде на розгляд парляменту, передбачає повну свободу будь-якої партії і будь-якої людини, включаючи чужинців, продукувати і розповсюджувати в республіці друковані видання. При бажанні можна навіть відкрити приватне радіо чи телевізійну студію.

Кореспондент газети „Вашінгтон Пост" Імре Караш пише, однак, що в даній ситуації, коли майже кожний день в країні формуються або створюються політичні групи і партії, свобода преси буде мати хаотичний характер. Караш пророкує, що десятки нових видань досить швидко збанкрутують.

І. Караш повідомляє про випадок, зв'язаний з виданням популярного нині тижневика „Реформа", керівники якого відкинули не тільки політичні, але й деякі моральні заборони, що існували раніше. „Реформа" критикує партійне керівництво, а кожне його число, мабуть, за прикладом аналогічних лондонських видань, прикрашає портрет напівроздягненої красуні. Журнал почав виходити у вересні з початковим накладом 100,000 примірників. Тепер кожний четвер розходиться вже 320,000 чисел, а за популярністю „Реформа" на має конкурентів.

Головний редактор тижневика Пітер Токе пішов в заклад з редактором центральної мадярської партійної газети „Непсабадшаг" на скриньку шампанського, що з введенням в дію нової друкарні журнал „Реформа" випередить центральний партійний орган щодо розповсюдження.

Очікується, що незабаром „Реформа" порушить останнє табу в мадярській пресі. Тижневик підготовляє матеріял про мародерів зі складу совєтських окупаційних військ, що розгулювали в Мадярщині у 1956 році.

„А ви не боїтеся, що уряд заборонить публікацію матеріялу?" — запитав Караш Токе. „Їм не легко буде до мене добратися, — відповів редактор. — У бюрі лише один телефон і він увесь час зайнятий".

Помер В. Стефурин, голова Округи УНС у Вілкс-Беррі

Вілкс-Беррі, Па. — До Головної Канцелярії УН Союзу наспіла сумна вістка, що в неділю, 2-го квітня ц. р., помер нагло на 66-му році життя Василь Стефурин, голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Округи Вілкс-Беррі, Па., та довголітній секретар 169-го Відділу УНСоюзу, Братства св. Михаїла в Едвардсвіллі, Па.

В. Стефурин народився в Росільній, біля Станислава, в Західній Україні. До Америки прибув з хвилею імігрантів після Другої світової війни і відразу включився в українську громадську та союзову працю. Він був впродовж 32-ох років секретарем 169-го Відділу УНСоюзу, рівночасно був довший час секретарем Окружної Управи Відділів УН Союзу у Вілкс Беррі, а останніх п'ять років був головою цієї Округи Українського Народного Союзу. Був він також активним у громадському та парафіяльному житті і сповняв обов'язки дяка у місцевій українській католицькій церкві св. Володимира в Едвардсвіллі, Па.

Полишив у смутку дружину Ґізелю, дочку Анну з мужем Іваном Брей та внуків Кімберлі, Даглеса і Дженніфера, як також ближчу і дальшу родину в Америці та в Україні.

Св. п. В. Стефурин

Похорон відбувся у середу, 5-го квітня ц.р., з української католицької церкви св. Володимира на місцевий цвинтар при численній участі парафіян і союзовців, які гідно відпровадили та попрощали на вічний спочинок цього невтомного союзового, громадського та церковного діяча.

Попрощала покійного на похороні від УНСоюзу Анна Гарас, почесний член Головного Уряду УНСоюзу та голова Округи Лігай Веллі, Па.

М. ҐОРБАЧОВ ЗАКЛИКАЄ ПРИПИНИТИ ДОСТАВУ ЗБРОЇ ДО ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Гавана, Куба. — Совєтський керівник — генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, Міхаїл Ґорбачов формально закінчив свою триденну візиту до Куби і переговори з тамошнім диктатором Фіделем Кастром, підписав з ним цілий ряд договорів, очевидно, корисних в першу чергу для Куби, яка отримує від Совєтського Союзу майже шість більйонів економічної і військової допомоги кожного року. При тій нагоді західні політичні спостерігачі довідалися, що СССР носиться з думкою подарувати Кубі 20 більйонів долярів задовження знаючи, що режим Кастра і так не збирається віддавати довгу.

Виступаючи у вівторок, 4-го квітня на форумі кубинського парляменту М. Ґорбачов закликав шукати шляхів замирення не тільки в Центральній, але в цілій Латинській Америці та припинити доставу всякої зброї у цю частину світу, бо, мовляв, збройні конфлікти, не є добрим шляхом для розв'язки існуючих проблем і тому вони не повинні бути інструментом закордонної політики жадної держави. Ґорбачов не запропонував ніякого конкретного пляну замирення і не входив в деталі своєї заяви, але акредитовані на Кубі американські кореспонденти й політичні спостерігачі зробили висновок, що він послідовно іде шляхом політики замирення у світі, бо у випадку льокальних війн чи конфліктів, Москва буде змушена доставляти своїм марксистським прихильникам зброю й військовий виряд, що в теперішній ситуації економічної кризи не було б вказане.

Не зважаючи на те, що Ф. Кастро, на цьому самому форумі прославляв особу М. Ґорбачова, як розумного і популярного політика світового маштабу, він недвозначно дав до зрозуміння, що Совєтський Союз має свої, а Куба свої, дещо відмінні проблеми й напрямні. Одним словом, Кастро не думає наслідувати совєтський зразок гласности і перебудови, хоч серед кубинців вже почав оформлюватися рух за перебудову, члени якого влаштували навіть нечисельну демонстрацію і давали радо інтерв'ю закордонним кореспондентам хоч знали, що за це їх чекає покарання. Кастро також висловлював сумнів чи „імперіялістичні держави світу вже вспіли погодитися з новою міжнародною реальністю і ми маємо причину їм недовір'яти", — заявив кубинський диктатор.

Після кожної сесії розмов, керівник інформаційного відділу при міністерстві закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов „чемно" відповідав на всі запити західніх кореспондентів. Він ни скривав факту, що найбільше часу у переговорах було присвячено економіці, але він не хотів зупинятись над детайлями і їх не коментував. Ґерасімов підкреслив, що була мова також про контрабанду наркотиками і погоджувався з кубинськими урядовими особами, що переговори відбувалися в дружній й „теплій" атмосфері. Кастро думає, що Кубі не потрібна гласність, бо „в нас не було насильної колективізації, не було сталінського терору (хоч був кастрівський), немає білих плям в історії".

Не зважаючи на примирливий тон промови М. Ґорбачова у парляменті, він все таки нагадав американцям, що вони продовжують доставляти зброю для муджагедінів, промовчавши при тому доставу зброї з СССР комуністичному режимові Наджібулли в Афганістані.

Черговою зупинкою М. Ґорбачова буде Лондон, де він відбуде розмову з прем'єр-міністром **Маргарет Тачер** та багатьма іншими особами, а може навіть виступить у парляменті.

У СВІТІ

У МІСЦЕВОСТІ ПРІСТІНА (самостійна область Косово) розпочався суд над 11-ма юґославами албанського походження. Суд обвинувачує одинадцятку за поширювання антикомуністичних летючок із закликами до страйків, заколотів, виступів проти сербів тощо. Радіо Беоґрад повідомило, що двох студентів місцевого університету призналисъ до вини. Агентство Ассошієйтед Пресс повідомило, що у випадку визнання винними, албанців можуть покарати тюрмою від п'ять до 15 років.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН КОРАЗОН АКІНО відклала тимчасово свою пляновану поїздку до Совєтського Союзу, яка була назначена на травень-червень. В останньому часі Філіппіни помітно поширили свою співпрацю з Москвою. Минулого місяця обидві країни підписали торговельний договір, який нібито мавби бути корисним для Філіппін. Політичні її дорадники однак не були згідні з поїздкою Акіно до СССР, особливо тепер коли плянується зустріч на вершинах між президентом ЗСА Джорджом Бушом і совєтським керівником Міхаїлом Ґорбачовим, а в додатку Філіппіни ведуть переговори з Ваішнґтоном про долю американських військових баз, в заміну за велику фінансову й економічну допомогу для Манілі.

КЕРІВНИКИ БУДІВЕЛЬНИХ компаній, які займалися підготовою конструкції і побудови тунелю під каналом Ля-Манш, який мавби сполучувати Великобританію з Францією заявили, що з різних причин відкриття тунелю треба буде відкласти на пізніше. Загально передбачають, що святочне відкриття тунелю відбудеться в травні 1993 року, тобто місяць пізніше, як було раніше заплянowано. Довжина тунелю мала б становити 31 милю (50 кілометрів). Будівництво кожного тижня „посувається" на 1,320 футів (400 метрів). Тунель будують французько-британські компанії.

В АМЕРИЦІ

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА У ПОНЕДІЛОК, 3-го квітня, голосами 7 до 2 вирішив, що згідно з Конституцією поліція має право зупинити та допитувати пасажирів летунських ліній, які поводяться підозріло, і можуть бути пачкарами наркотиків. Хоча це рішення не становить жадних новостей в існуючому законі, одначе дозволяє Федеральному управлінню запобігання наркоманству законно вживати цю техніку при виловлюванні пачкарів.

У ПОНЕДІЛОК, 3-ГО КВІТНЯ Ц.Р., в Сієттл відбулися вирішальні змагання за першенство кошиківки університетських дружин. До фіналу дійшли дружини Мишигенського університету та католицького університету з Ню Джерзі Сітон Голл і щойно в догривці в останніх трьох секундах вільним метом чемпіонат здобула дружина Мишигенського університету.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА ДЖОРДЖА БУША проголосив нові правила, з допомогою яких повітряні лінії зможуть швидше реаґувати на терористичні погрози. Одначе категорично власті запротестували проти намагань щоб такі погрози подавати до публічного відома. Ці нові правила базуються на негайному поттверджені окремими повітряними лініями про всякого рода погрози, як і докази, що до трьох днів дана лінія зробить відповідні заходи, щоби такій чи іншій погрозі відповідно запобігти.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ СТЕЙТУ АЛЯСКА вирішили стримати риболовство оселедців цього сезону в затоці Принца Вілліяма, де розлито тисячі ґальонів нафтової ропи з нафтоналивного судна Екзон Вальдез. Це рішення радо прийняли риболови, бо зможуть тепер скористати з грошового відшкодовання, що його фірма Екзон зобов'язалася заплатити.

ВІДБІГАЮЧИ ВІД НАПРЯМНИХ політики свого республіканського попередника, президент Джордж Буш заявив минулого тижня, що він противиться відтягненню оплат за приватні школи від податків батьків. Свої думки в цій справі президент Буш висловив на зустрічі зі середньошкільною молоддю в Білому Домі. Попередній Уряд уважав, що повинен бути такий дозвіл, бо це облегшувало б податками фінансовані публічні школи. Президент Буш уважає, що коли б всі посилали дітей до публічних шкіл, то й школи були б кращі.

У ВАШІНҐТОНІ Департамент справедливости опублікував звіт свого статистичного бюра з проведених дослідів, котрий вказує на те, що 63 відсотки звільнених тюремників до трьох років знову опиняються за ґратами. Заступник директора Бюра сатистичних даних М. Бессетт заявив, що „це є найбільш обширний та докладний" звіт з того рода дослідів, тому й треба його уважати підставовим в дальших дослідах з цієї ділянки. Звіт зладжено на базі перевірення 16,000 жінок і чоловіків звільнених з тюрем Каліфорнії, Фльориди, Іллиной, Мишиґену, Міннесоти, Ню Джерзі, Ню Йорку, Північної Каролайни, Оґайо, Ореґону і Тексасу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ніксон про Ґорбачова

Недавно у ЗСА вийшла книга колишнього президента Р. Ніксона „1999 рік: перемога без війни", в якій він поділився роздумами про відносини між Сходом і Заходом на кінець XX століття. У своїй книзі він називає політику Москви операцією „Зачарування" й закликає бути обережним, оскільки ця хитра політика має на меті приспати недовіру й обережність і, фактично, є „продовженням війни іншою методою".

Сімдесят років тому політичних діячів обеззброював і зачаровував своєю інтеліґентністю, ерудицією та вмілою дипломатією В. Ленін. Те саме відбувається й тепер, коли ясним поглядом, приємними манерами, впевненими рухами та обіцяючими промовами зачаровує політичних діячів М. Ґорбачов, методи якого так не схожі на все, що робили його попередники. Маючи вийнятково комунікабельну вдачу, непересічний розум і ґрунтовну освіту, Ґорбачов здатний робити свої власні рішення. Він не боїться говорити про недоліки, бо впевнений у своїй силі. Для нього не є секретом, як виглядає Совєтський Союз в очах світу та що комуністична ідеологія втрачає авторитет і привабливість. У 19-ти країнах, де до влади прийшли комуністи, вони ніколи не могли добитися перемоги у виборах, а їхні уряди не наважуються покластися на волю виборів. Ґорбачов розуміє, що треба якось укріпити авторитет комуністичної ідеології, оздоровити совєтську економіку, а як утримати владу, вони знають добре, бо мають великий досвід і світ у цьому вже не раз переконався.

У боротьбі зі Заходом основною зброєю обрано пропаґанду, політичні маневрування й таємні операції. Для врятування економіки робляться кроки в напрямі децентралізації, але кремлівський уряд не погоджується на такі ж свободи в політиці. Обмежена гласність і економічні реформи не несуть незалежности неросійським народам, не захищають права вірних різних віровизнань, не звільняють країни Східньої Европи від становища сателітів. Мета реформ полягає в тому, щоб зробити систему більш ефективною, але не менш комуністичною.

Р. Ніксон вважає, що ні під яким приводом не можна поступатися твердістю американської зовнішньої політики, хоч методи Ґорбачова видаються щирими й переконливими. Допомагаючи полагодити внутрішні економічні справи, Захід сприятиме укріпленню й розширенню совєтської імперії, яка й надалі є аґресивною і експансивною.

Водночас Р. Ніксон вважає, що економічні реформи можуть провалитися, тому Захід повинен бути готовим до глибоких змін у совєтській системі. Але заки це станеться, корінних змін у зовнішній політиці Совєтського Союзу сподіватися марно, бо, озброївшись новими методами, совєтський лідер не відмовився від початкових ідей, які становлять основу совєтської системи. Отже, обережність на часі.

М. Мельник

У БОРОТЬБІ ЗА МОВУ

I.

Спілка Письменників України (СПУ) підняла публічно боротьбу за удержавнення української мови. Спершу здавалось, що з того нічого не вийде. Верхівка ЦК КПУ з Щербицьким на чолі тим домаганням спротивилась та їй тим разом вдалось закрити рота керівникам СПУ, (які, звичайно, є членами КПУ). Орган СПУ „Літературна Україна" почав друкувати речі, що їх не можна побачити в органі ЦК КПУ „Радянська Україна" та інших. Та наслідки кампанії СПУ були для верхівки ЦК досить несподівані.

Виходить, що реакція українців на мовні домагання СПУ була досить масова. Слідом за СПУ і „Літературною Україною" пішли інші часописи і журнали, наприклад, „Культура і Життя, „Жовтень", „Дніпро"). Та коли домагання про удержавнення української мови не знайшли підтримки в адміністрації України, українські літератори почали організувати товариство рідної мови. На цю тему "Радянська Україна" (та інші) помістили 28-го грудня 1988 року таку замітку: „У Києві відбулася республіканська нарада товариств, клюбів і гуртків шанувальників рідної мови, на якій розглянуто питання, пов'язані із створенням Товариства рідної мови імені Тараса Шевченка. Організаційно воно охопить всі первинні осередки, які існують у республіці, встановить постійні зв'язки з друзями і шанувальниками української культури за її межами. (...). Обрано оргкомітет для підготовки конференції. До нього ввійшли письменники Олесь Гончар, Дмитро Павличко, Борис Олійник, Іван Драч, Ліна Костенко, Юрій Мушкетик, Валерій Шевчук, Іван Дзюба, Сергій Плачинда, голова правління Київської організації Спілки художників України А. В. Чебикін, голова товариства 'Україна' В. Я. Бровченко, відомі вчені, мовознавці, діячі культури, педагоги, партійні працівники".

Можна припускати, що в наслідок цього роду реакції широких кіл української інтеліґенції Щербицький та його кліка почали дещо поступатись. При публічних нагодах вони почали говорити про кількість нових українських шкіл та про впровадження кляс та курсів української мови по різних школах. Та адміністрація України далі настоювала на добровільності вибору курсів української мови. Ситуацію цю добре ілюструє постанова ЦК КПУ оприлюднена 5-го січня ц. р. Там між іншими кажеться: „Заходи, здійснені Радами народних депутатів, Мін освіти та Мінвузом республіки для піднесення рівня викладання і вивчення української мови в дитячих дошкільних закладах, у середній і вищій школі, ще не можна вважати достатніми. Слабо ведеться роз'яснювальна робота серед батьків. Повільно розширюється мережа дитячих садків з українською мовою навчання та виховання. (...) Затягується підготовка і випуск научних посібників, учбових кіно і відеофільмів, фономатеріалів, учбово-методичні літератури українською мовою. Разом з тим під приводом турботи про розширення сфери вживання української мови у дошкільних закладах і школах трапляються випадки адміністрування, порушення права батьків на вільний вибір мови навчання дітей. Мінвуз УССР не вжив заходів щодо збільшення навчальних курсів, які б читалися українською мовою у вузах, що мають для цього сприятливі умови. (...). Не створено належних умов для володіння українською мовою всіма громадянами, які постійно живуть у республіці. (...) Мінкультури УРСР не організувало належним чином виконання заходів передбачених постанов ЦК. Обмаль художніх фільмів українською мовою створюється на кіностудіях республіки".

Декларація ця робить враження, що ЦК КПУ бореться за поширення вжитку української мови. Та це до великої міри окозамилювання. Основна фраза там це недвозначний виступ проти „...порушення права батьків на вільний вибір мови навчання дітей".

От так ті справи виглядають. Є на папері УССР, яка на думку наївних людей є „державою з обмеженою суверенністю" та представництвом в Об'єднаних Націях. Тим людям варто б подумати про наступне питання: чому її урядом переважно керували росіяни і зрусифіковані українці та жиди і чому вони донедавна з таким завзяттям працювали під денаціоналізацією „свого" народу? І тому тяжко повірити у щирість теперішньої адміністрації України, коли вона начебто бореться за поширення вжитку української мови і в тому самому часі настоює на добровільності вибору тієї ж мови. Це й є ті окупантом створені обставини, в яких треба організувати товариство для оборони української мови.

Установча конференція для формального відкриття того товариства відбулась 11-го -12-го лютого в Києві. Вступне слово мав там Олесь Гончар. Промовляв теж М. А. Орлик, заступник голови Ради Міністрів УССР, де він завважив, що 27-го січня ц. р. „Президія Верховної Ради УССР вирішила внести на розгляд парляменту республіки пропозицію про надання українській мові статусу державності".

(Закінчення буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОДБАЙМО ПРО СТАРШИХ ВІКОМ

В „Свободі" та інших українських газетах появились останнім часом повідомлення про побудову в Торонто піклувального дому для старших людей українського роду. Слава, вам канадці, ще і за це!

Хто не шанує своїх батьків, бабусів та дідусів, хто не має розвиненого почуття обов'язку опіки над старшими людьми, той, чи ті, не є гідний жити серед цивілізованого суспільства. Завансовані своєю культурою, своїм історично-державницьким підходом та гуманним наставленням народи вважають, що старші, а навіть дуже старенькі люди — це джерело, з якого вони черпають свою життєву мудрість, морально-етичні заложення і необхідну для дальшого розвитку народу традицію.

Ми і бачимо інших. Зокрема тут в ЗСА, де доми для старших людей перемінено у „великий бизнес", якого позбавлено елементарних прикмет, потрібних в опіці над немічними старенькими людьми. Уряд, преса, заінтересовані кола громадян досьогодні не можуть вийти із цього зачарованого кола морального упадку, де стареньких потрактовано в американських пересічних домах опіки, як непотрібний баляст.

І тут стає перед нами, українцями-американцями, у всій своїй величині питання: невже ми тут в Америці не є спроможні побудувати хоч два (на сході і заході) піклувальні доми для наших стареньких, часто самітніх і залишених суворій долі людей?

Можуть тут це зробити інші, можемо й ми! І ми не дуже добре знаємо, але будучи все абсорбовані „великою політикою", нам ніколи не вистачає часу, щоб подумати над справами і речами, які є справді самим життям. Хто це має зробити? УНСоюз, УККА, Церкви, чи може політичні партії?

Ні, це маємо зробити ми всі! Ви і я! Ми, українська свідома та культурна громада в Америці. Тому починаймо на цю тему дискусію в пресі, по громадах і по своїх домах, щоб ми самі себе переконали і повірили в цей необхідний обов'язок, а тоді й довершимо це занедбане діло.

Роман Шраменко
Клифтон, Н. Дж.

ПОДЯКА РЕД. І. КЕДРИНОВІ

Хочу щиро подякувати шановному авторові ред. Іванові Кедринові за статтю, видруковану в числах „Свободи" з 3-го і 4-го лютого п. з. „Проти знецінювання українського визвольного здвигу". Вона робить надзвичайне враження — дуже змістовна, вартісна.

Для мене ж особливо цінна й цікава, бо, як я була вже доросла, в кінці 1920-их років, тоді мало можна було почути щось про нашу визвольну боротьбу. Колине-коли доводилось дещо чути лише в дуже вузькому колі близьких людей, де згадувалось і „страшне" прізвище — Петлюра. В ті роки для совєтської влади то був найнебезпечніший „злочинець", гірший за кримінолістів, навіть, убивців.

Коли комусь „пришивали петлюрівщину" то було найтяжчим обвинуваченням. Люди боялися не тільки голосно вимовляти це прізвище, але можливо і в думках згадувати його.

Тож, живучи в СССР, я майже нічого не знала про історичні події 1917-их-20-их років в Україні і була, так би мовити цілком „темною".

В еміґрації доводилось читати про визвольну боротьбу, але в більшості кожен автор висвітлював події із свого погляду. А тому стаття шановного ред. І. Кедрина була для мене справжнім „відкриттям" і я її „проковтнула" із зацікавленням і задоволенням. Мені, ніби „розвиднілось".

Зринули і в моїх думках спогади з часів кінця 1920-их років, вже після того, як до нас дійшла вістка про вбивство нашого Головного Отамана. Пригадую, одного дня, коли я працювала в полтавській кооперації, нам було сказано не йти додому після праці, але всі мусіли зібратися у великій залі. Ми не розуміли, для чого. Жадного свята не було, якоїсь доповіді не передбачалось. Прийшли до залі, посідали та й розглядалися, може дізнаємось чому нас усіх туди зігнали. Побачили що спереду стояв довгий стіл, накритий червоною матерією. Незабаром до залі ввійшло троє людей і сіли біля столу. Ми мовчки чекали, що буде далі. І тут викликали до столу одного з працівників та й почалося „судилище". В залі почулося шепотіння: „донос... донос..."

Виявилось, що начальства дійшли відомості, що та людина — колишній „петлюрівець".

В пам'яті залишилася ця картина „судилища", немов це відбулося вчора. Бачу „злочинця", він поводився спокійно, втримано, але що у нього питали і що він казав, я не чула — була занадто поденервована. Не пам'ятаю як усе те закінчилося. Як я вийшла із залі, була як непритомна. Пізніше прийшла чутка, що „петлюрівця" звільнили з праці, а що пізніше було з ним — невідомо. Коли я трохи отямилася, то у мене зродилася думка, (а, може й не тільки у мене), що влада, хоч уже й мертвого, все ще боялася Петлюри.

Тепер повертаюся з далеких 1920-их років до статті ред. І. Кедрина. Перечитувала її і повторюю — вона надзвичайно цінна. Написана автором, який сам був свідком цих наших історичних подій в Україні з 1917 до 1920 років, а пізніше присвятив довгі роки студіям над новітньою історією України. То ж знову висловлюю йому найщирішу подяку та бажаю написати ще багато таких цінних і цікавих дописів.

Л. Дончук
Філядельфія, Па.

П. Дубів

КНИГА „UKRAINE AND UKRAINIANS" ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

Українська преса в Австралії не раз поміщувала оголошення про книгу „Ukraine and Ukrainians", яка мала незабаром вийти друком. Знаходячи в цих оголошеннях прізвища багатьох знаних мені українських культурницьких діячів, які написали праці спеціяльно для цієї книги — я, натурально, був приготований побачити добре видання, наповнене вартісними статтями.

Дійсність, одначе, перевищила всі сподівання. Бо коли до моїх рук нарешті потрапила ця довгоочікувана книга, я був не тільки вражений її виглядом, але навіть заскочений тим, що на еміґрації можна було видати таку річ. Бо й як можна було не захоплюватись розкішно-виданою книгою, у якій текст надрукований на прекрасному папері, а до тексту додані чудові кольорові фотографії, (що їх через велику кількість годі тут перелічити), які своїм виглядом ще більш збагачували це і без того пишне видання.

Очевидно, що для видання такої книги треба величезних зусиль та відданої праці. Тому тяжко повірити, щоб хтось один міг рішитись на такий видавничий подвиг. А між тим справа стояла саме так, бо видавцем книги була всього лиш одна особа — Петро Кардаш із Мельборну. Збираючись видати книгу, він провів величезну підготовчу працю, досліджуючи всі доступні йому джерела та збираючи матеріял, як на еміґрації, так і в Україні, куди їздив кілька разів, щоб робити різні знімки, хоч це й не завжди можна було робити через заборону з боку органів влади.

На початку книги є перелік великої кількости праць зі зазначенням авторів. В кінці (подібно, як у всіх солідних наукових працях), вміщено бібліографічний показник використаної літератури. На окремому місці вміщено список ще й інших осіб, які в той чи інший спосіб помагали видавцеві в підборі та опрацюванні матеріялу. З переліченого видно, що готуючи книгу до друку, п. Кардаш провів справді титанічну працю. Зате наслідки праці теж виявились титанічними. Це либонь є найбільш люксусове видання з усіх, на які будь-коли спромоглась українська еміґрація.

• •
•

Крім розкішного вигляду та чудових ілюстрацій, є ще деякі пов'язані з цим виданням речі, котрі слід відзначити. Ці речі такі:

1. Універсалізм. Книга написана простою мовою, яка доступна для всіх. Це значить, що навіть люди без великої освіти є в стані прочитати текст і зрозуміти, про що йде мова. А одночасно ця — розрахована на масового читача — книга подає такі цікаві інформації, що навіть люди з університетськими дипломами читаючи текст, можуть задуматись над прочитаним та постаратись осмислити його суть, яка дає багато до думання.

2. Імпозантність перезентації. Розрахована на англомовного читача, ця книга дуже імпонує своїм форматом та розкішним зовнішнім виглядом і цим добре презентує вміщений у ній матеріял.

Як дотепер, відомості про Україну здебільшого друкувались на звичайному папері — тому не раз мали досить убогий зовнішній вигляд. Вони могли збудити цікавість чужинецьких читачів, але напевно не імпонували їм, вже хоч би з тих причин, що бідний вигляд ще нікому й ніколи не імпонував, (імпонувати можна багатством — так!, — але ніколи не бідністю). Знову ж книга „Ukraine and Ukrainians" не лише зацікавить чужинецьких читачів, але також імпонуватиме їм, бо мимохідь викличе подив і респект до народу, який був здатний створити таку багату культуру та вилонив із себе таку велику кількість працівників у різних ділянках цієї культури.

3. Актуальність появи книги. Вона вийшла друком саме тоді, коли українці у всьому світі відзначають тисячоліття навернення своїх предків на християнство. Це відзначення проходить в умовах тріскотливої російської пропаґанди, в якій москалі (червоні й білі — по цей і по той бік залізної куртини), в один голос кричать, що ювілей 1000-ліття хрищення це — виключно їхній ювілей, бо України, як окремої нації ніколи не було, а завжди існував „єдиний русский народ". Такі заяви москалів є очевидною спробою привласнити цілий великий період нашої історії — до того ж дуже важливий період, бо, як відомо, прийняття християнства зробило непроминальний вплив на всю подальшу історію розвитку нашого народу. Цієї історії, (як історії окремої нації), Москва не визнає зовсім, а тому й кричить на весь світ про хрищення „великого русского народа" — так ніби саме хрищення відбувалось не в Києві, а в Москві.

Щоб протидіяти московській пропаганді, українці (особливо в цей ювілейний рік), мусять провадити (і вже провадять), велику роз'яснювальну працю серед чужинців, пояснюючи, як то справді воно було. Велику допомогу у цій праці може зробити видана українцями на еміграції англомовна література. В цьому відношенні важливість книги „Ukraine and Ukrainians" є настільки велика, що її навряд чи можна переоцінити. З кожної сторінки на читача дихає історія окремої нації, з її самобутньою культурою та власними народними звичаями. Текст і фотографії українських церков, опис храмів, манастирів та важливих в житті нашого народу подій дуже яскраво підкреслюють цю нашу окремішність і самобутність.

• •
•

Важливість і актуальність книги „Ukraine and Ukrianians" полягають, отже, в тому, що вона може бути використана українцями, як зброя в боротьбі за визнання чужинцями ювілею 1000-ліття хрищення України, як нашого, (а не російського) ювілею.

Тому видавцеві книги, П. Кардашеві, належиться від нашого громадянства щира подяка за те, що в цей ювілейний рік він дав українцям до рук аж таку ефективну зброю.

Мирослав Лабунька

ОРЕСТ СУБТЕЛЬНИЙ І ЙОГО ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

II.

Історія — небезпечна наука. Її адепти — історики стараються сказати правду про минуле, відтворити його таким, яким воно було в свій час, показати його без прикрас, а це найчастіше — не під смак сучасникам. У випадку України, що вже віками перебуває у підневільному стані, історія є особливо небезпечною для окупантів, бо, пригадуючи народові його минуле, вона продовжує його життя, його існування, як окремої національної спільноти; вона підтримує національну свідомість. Враз із мовою і національною культурою історія створює базу для національної окремішности кожного народу.

Та треба сказати, що не лише окупанти не терплять історії поневоленого народу. Буває, що й власне суспільство нерадо слухає голу правду про себе й про минуле свого народу й через це неприхильно ставиться до своїх істориків. Тому, дорогий товаришу Субтельний, героєм української організованої діяспори ви мабуть не станете. Якщо якась українська громада попросить вас з промовою на 22-го січня, то це вже буде для вас великим привілеєм, виявом великого довір'я до вас. (І якщо це станеться, то воно зразу ж повинно привести вас, як професійного історика, до серйозної застанови!).

Але одне при цьому всьому певне, а саме, що ані О. Субтельному, ані його колеґам — ровесникам по професії у Канаді й ЗСА не грозить переслідування за працю над історією України. Можуть, правда бути деколи невеличкі неприємності з сторони певних кіл, що не звикли трактувати історію України на рівних інших національних історій. І саме цей факт, факт свобідної творчости — без страху за її наслідки відрізняє вас, сучасників (тут на Заході) від ваших попередників, істориків в Україні, (як і істориків України, ваших попередників тут на Заході, що їм доводилось проломлювати люди невігластва, а то й ворожости серед чужинецького світу). Можливо, й цього всі ми щиро бажаємо, що й в Україні сучасні історики зазнають вкінці кращої долі, як ця, що досі їх зустрічала, як і зустрічала цілі покоління істориків перед ними.

• •
•

Для історії, а тим самим для історика — все, що діється, усе що існує, — існує в часі й просторі. Без хронології і історичної географії немислима історія. Отож, і феномен, що йому на ім'я; Орест Субтельний — історик, мусить бути поставлений в рамки часу й простору. А цього роду історія, історія однієї особи, це — біографія (опис життя). Ми обмежимось тут лише до кількох дат і даних з його творчої біографії (на „пространне житіє" він ще замолодий).

Орест Субтельний народився 17-го травня, 1941 року в Кракові, Польща, син Мирослава й Олени з Пазуняків Субтельних. В часі великого ісходу під кінець Другої світової війни малим хлопцем почав свою мандрівку з батьками на вигнання і еміґрацію. У початках свого юнацького віку прибув до ЗСА, до Філядельфії, де кінчав початкову й середню школу та школу українознавства Т-ва „Рідна Школа". Рівно ж у Філядельфії, в університеті Темпел, закінчив каледж з дипломом бакалавра у 1965 році. Два роки пізніше він здобув ступінь маґістра з історії в університеті Північної Каролайни й після цього почав свою спеціялізацію у ділянці історії України й Східньої Европи у Гарвардському університеті, де став першим докторантом у цій ділянці на заранні існування — наперед катедри, а згодом Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, оцього українського чуда у ЗСА, як називала тоді преса УНІГУ. Можна сказати, що доля заставила тоді Ореста Субтельного зіграти ролю свого роду моделю українського студента на престижевому й найстаршому американському університеті. Він це завдання виповнив гідно й з почуттям великої відповідальности. Думаю, що це не буде перебільшенням, коли скажу, що успіх УНІГУ можна до деякої міри приписати Орестові та його товаришам студентам — піонерам українознавчих студій на Гарвардському Університеті. У 1973 році О. Субтельний захистив докторську дисертацію на тему: „Союзники без бажання ними бути: Зносини гетьмана Пилипа Орлика з Оттоманською Портою і Кримським Ханатом, 1709-1742". Дисертація написана на основі ориґінальної документації, що її Субтельний досліджував у західньоевропейських та турецьких архівах (головно у Парижі й Константинополі). Козацька доба історії України стала вужчою спеціяльністю молодого вченого, а події та чини часу Мазепи й Орлика — тематикою, що в ній він сьогодні незамінний експерт. Зразу після отримання докторського титулу, Субтельний почав свою педагогічну, викладацьку кар'єру таки у власній альма матер (Ґарвард), звідки перенісся до Канади, де, після короткого перебування в каледжі Гамілтону, почав підійматись по академічній драбині в університеті Йорк, провінції Онтеріо. Нині він у ранзі звичайного професора є членом факультету цього університету у відділі історії і політичних наук.

Уже, як докторат, Субтельний почав друкуватись, і сьогодні на його конті — п'ять книжок, велике число ориґінальних статтей та рецензій. Він виявив себе також як успішний редактор (він під сучасну пору співредактор „Журналу українознавчих студій" у Канаді та редактор „Nationalities Papers") та доповідач, включаючи цьому виступи на міжнародних конференціях і конґресах.

Беручи до уваги це, що Орест Субтельний, як колись говорилось, саме виходить у силу віку, як і те, що він вже має за собою імпонуючі осяги, коли йдеться про серйозний науковий вклад у ділянку дослідів з історії України, треба сподіватись, що в недалекому майбутньому ми матимемо ще не раз нагоду порадуватись його не меншими успіхами та слідкувати за виходом у світ його нових праць, що втішатимуться не меншою популярністю, як книга, що її сьогодні з автором вітаємо й вшановуємо.

Щоб стати добрим істориком, треба мати вроджений талант, добру фахову підготову й нахил до працьовитости. Все це властиве О. Субтельному. Вроджений талант допоміг йому закінчити не легкі студії на добрих високих школах і здобути докторат в одній з найкращих інституцій у цій країні, як і стати добрим педагогом та дослідником і автором праць, що втішаються популярністю. Талант можна помножити відповідною технічною підготовою у своєму вибраному фахові та працьовитістю. В ділянці історії така підготова — це в першу чергу засвоєння основних принципів методології дисципліни та вивчення чужих мов (філологічна база). Історик, що наміряє працювати в ділянці історії України будь-якої доби, мусить набути знання бодай трьох-чотирьох мов. Коли хтось спитає — чому? То у відповідь скажемо: а тому, що від зарання своєї історії Україна була полем схрещування різних культур та політичних систем. Довше, мабуть, як будь-яка інша европейська країна, була вона під чужою займанщиною, найчастіше таки під займанщиною своїх найближчих сусідів.

Продовження буде

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО ПОДІБНА пропозиція була категорично відкинена Конґресом минулого місяця, спеціяльна Комісія для державного урядування все таки зарекомендувала 50-відсоткову підвишку для чільних урядників. Рекомендація пропонує, щоби Конґрес одобрив окремо підвишку для виконавчого та юридичного відділів Уряду впродовж двох років. Комісія також запропонувала, що коли така підвишка стане дійсністю, тоді члени Конґресу повинні відмовитись від всяких гонорарів за виступи, промови та писання.

Понад 400...

(Закінчення зі стор. 1)

Ярослав Падох, голова НТША і президент Головної Ради НТШ, найбільше заслужений в організації конференції. Привітавши всіх доповідачів і приявних, зокрема земляків з Києва, зацитував недавній заклик

Загальний вид на залю конференції.

Під час прийняття в Домі НТШ.

письменника Олеся Гончара (автора донедавно забороненого „Собору"), в якому Гончар радив співпрацювати „з заморськими земляками". Д-р Падох передав дальше ведення проф. Колюмбійського університету Юрієві Шерехові-Шевельову.

Ю. Шевельов зажартував, що „коли д-р Падох промовляв до серця, то я говоритиму до розуму". Він виголосив доповідь на тему Шевченкової поеми „Гайдамаки", особливо вступу до тієї поеми, поміщеного після тексту. Ствердив правильно, що „Шевченко не потребує ювілеїв". Перестеріг проти зловживання висловом „нарід". Дав нарис „двох концепцій літератури".

Микола Жулинський, заступник голови Інституту ім. Шевченка в Академії Наук у Києві, доповідав на тему „Шевченко і сучасна духова ситуація в Україні". Назвав Шевченка „духовою субстанцією нації" і творцем „гуманітарної універсальної думки". Нав'язуючи до сучасної ситуації в Україні, таврував сталінський казармовий соціялізм", вказав на „трудноші розвитку національної культури" в УССР та зацитував Михайла Грушевського з його виступу на ювілейному святкуванні Шевченка.

Іван Фізер, професор Ратгерського університету, доповідав про „Ґенезу одноіменних поетичних і мистецьких творів Шевченка". Вказав на взаємовідношення малярства і поезії у Шевченка. Навів як приклад „Катерину", яку зобразив у поемі та в образі. Поезія Шевченка стоїть вище малярства, хоч Шевченко залишив також багато першорядних шкіців до різних своїх поем. Поетична творчість Шевченка мала той вплив на духовість народу, що її не мав великий малярський хист поета.

Омелян Пріцак, професор катедри ім. М. Грушевського у Гарвардському університеті, застерігся на початку своєї доповіді п.з. „Шевченко — пророк", що він не літературознавець, тому говоритиме з погляду історії. Проте в дальшому виявився першорядним знавцем Шевченкового „Кобзаря" і літератури про той безсмертний твір. Шевченко, який закінчив із золотою медалею Академію мистецтва, малював для зарібку. За свої вірші не діставав ані копійки. Проте занедбував мистецтво і через те втратив стипендію. Вирішальний вплив на формування світогляду і психіки Шевченка мали дві його подорожі в Україну, у 1843 і 1845 роках. У 1845 році постав його „Заповіт". Шевченко зідентифікував себе з пророком Єремієм і став для українського народу пророком.

Першою після перерви доповідала Раїса Іванченко, професор Київського університету. Промовляла про „Шевченка й Драгоманова у суспільно-поетичному русі в Росії й на Україні". Проаналізувала твір Драгоманова „Шевченко, українофіли і соціялізм". Признала рацію Драгоманову, що Кирило-Методіївське Братство не мало ясної політичної програми.

Іван Дзюба заявив на вступі, що коли б він передбачив був, що матиме таку велику авдиторію, вибрав би іншу тему для своєї доповіді. Подав „Тарас Шевченко і слов'янофільство", бо на цю тему написав книжку. Слов'янофільство у росіян — тотожнє з русофільством, — у Шевченка воно є шляхом до визволення України. Шевченко відмовився був співпрацювати у російському журналі „Парус" у Петербурзі, бо той журнал власне пропагував слов'янофільство в його російській інтерпретації.

Юрій Грабович, професор літератури у Гарвардському університеті, доповідав на тему „До питання величі Шевченка: самозбереження". Наукові контакти українського наукового світу тут з таким же світом в Україні вів уже раніше Гарвард. Доповідач признає основи, на яких створився культ Шевченка, але культ і наука — несумісні, бо культ — це месіянізм, а наука — розумова аналіза. Ці два елементи збігаються у досліджуванні Шевченка. Велич Шевченка не у числі поставлених йому пам'ятників, а у тісному зв'язку з духом і змаганнями його народу. Шевченко великий своїм глибоким гуманізмом та своїми вселюдськими ідеалами. Доповідач проаналізував також твір „Марія".

Леонід Рудницький, професор Ля Салл університету й науковий секретар НТШ, у заключному слові назвав цю конференцію „історичною". На її закінчення попросив прибулого з України поета Ігоря Римарука прочитати свій вірш, присвячений Шевченкові. Поет продеклямував той чудовий вірш з пам'яті, викликавши у слухачів бурю оплесків.

Після конференції відбулося у власному домі НТШ прийняття, на якому господар, д-р Я. Падох, висловив бажання, щоби настали догідні умовини для щорічного влаштовування Шевченкознавчих конференцій — раз у Ню Йорку, то знову у Києві. Численні приявні відспівали гостям з України сердечне „Многая літа".

Д-р Р. Мороз — лікар і громадянин

З приємністю сповіщаємо, що під час Другого Наукового Конґресу Українських Лікарів у Відні (на початку липня 1988 року) головна Управа УЛТПА наділила почесною грамотою д-ра Романа Мороза за його жертвенну і безупинну працю для свого народу, професії та Лікарського Товариства.

Д-р Роман Мороз

В травні цього року сповниться д-рові Морозові 85 років його трудолюбивого життя, тому є нагода подати короткий нарис його життя і діяльности.

Народився він 29-го травня 1904 року в Тернополі, де батьки його були учителями. Батько Ігнатій загинув під час Паршої світової війни, а мати Теодора з Чубатих померла у Відні в 1948 році.

Д-р Мороз закінчив медичні студії у Відні в 1930 р., де потім практикував у клініці внутрішніх хворіб проф. Венькебаха (що одержав нагороду Нобля), у хірургічному шпиталі проф. Вінівартера, в амбуляторії наглої потреби в одному із шпиталів Відня та в університетській положничій клініці.

Повернувшись до Тернополя, відбув свій формальний ротаційний інтершіп у загальному шпиталі міста Тернополя, а лікарський диплом нострифікував у Познані, де перед другою світовою війною відкрив приватну лікарську практику.

Вліті 1939 року, під час відвідин своєї мами, захопила його війна в Тернополі, де він і залишився. За радянської влади (1939-1941) був обласним лікарем, а за німецької окупації (1941-1944) завідуючим лікарем Тернопільської округи.

В 1942 році д-р Мороз одружився з Ольгою Патрило, що студіювала у Кракові та одержала диплом маґістра фізичного виховання.

Завдяки своїй відповідальній позиції мав д-р Мороз великі впливи в обох адміністраціях та вирятував не одну українську родину від вивозу на Сибір, а також вдалося звільнити від арешту і вивозу на Сибір стриєчного брата нашого Патріярха сл. п. Йосифа Сліпого, за що потім при нагоді Блаженніший особисто дякував д-рові Морозові.

За німецької окупації д-р Мороз багато помагав нашим людям та доставляв ліки і лікарські інструменти Українській Повстанській Армії, за що грозили йому небезпечні консеквенції або і смерть від ґестапо.

У березні 1944 року виїхав він з родиною з Тернополя та знову опинився в Австрії. Тут осів у великому селі Абсдорф-Гіберсдорф недалеко Відня, де в 1945 році захопили його большевики. Чудом вирятувався від большевиків та дістався до французької зони до Форальберґу, звідки вдалося йому з дружиною перейти до Швайцарії, а звідти переїхати до Арґентини.

В Арґентині д-р Мороз одержав працю лікаря в копальні вугілля під чілійською границею, в горах Андах, а по двох роках, діставши офіційний дозвіл, перенісся до столиці стейту Мендоза, де відкрив приватну лікарську практику а також виконував урядово-офіційні функції.

В 1956 році переселився він з дружиною Ольгою до ЗСА, де відбув однорічний інтершіп в Лонг Айленд Сити шпиталі та одержав працю лікаря в Централльному шпиталі, а по нострифікації свого віденського диплому став директором медично-хірургічних сервісів у шпиталі, де працював до своєї емеритури в 1984 році.

Будучи директором свого відділу, мав великі впливи в адміністрації шпиталя та багато допомагав українцям, які потребували психіятричного лікування.

Від 1984 року д-р Мороз є на пенсії, але подає обмежену і безплатну лікарську поміч українським мешканцям Кергонксону, сеньйорам та гостям Союзівки. Він є членом УНСоюзу.

Д-р Роман Мороз є членом НТШ, Українського Інституту Америки і УЛТПА, бере участь в їхніх наукових сходинах і з'їздах.

Він є автором кількох наукових праць та інформативних статтей.

Д-р Роман Мороз із дружиною Ольгою є щедрі на українські культурні і національні цілі.

Бажаємо д-рові Морозові та його дружині Ользі доброго здоров'я та багато соняшних днів на емеритурі.

Д-р Павло Пундій

За посередництвом ГЕНРІ МІХАЛЬСЬКОГО

УКРАЇНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ ПІСНІ І ТАНКУ

ОСЛАВ'ЯНИ

КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ по ЗСА і КАНАДІ

що його спонзорує

Український Народний Союз / Комітет Українців Канади

ЮНІОН, Н. Дж. — П'ятниця, 7-го квітня, 7:30 веч.
Burnet Junior H.S. Aud., Caldwell Avenue and Morris Avenue

Tickets at $15.00 and $12.00 on Sale at:
"Dnipro" 698 Sanford Avenue, Newark, N.J., Tel. 373-8783
Or at the Door One Hour Before Performance.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Субота, 8-го квітня, 7-ма веч.
Northeast H.S. Aud., Cottman and Algon Street

Tickets at $15.00 & $12.00 on Sale at:
Dora — Kosmos — Ducelowycz — Hanusey — Fantazia
Or at the Door One Hour Before Performance.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Неділя, 9-го квітня, 2:30 по пол.
Hunter College Aud., 69 St. (bet. Lexington and Park)

Tickets at $15.00 and $12.00 on Sale at:
Arka Co., 26 1st Ave. — Tel. (212) 473-3550
Surma 11 East 7th St. — Tel. (212) 477-0729
Plast Store, 304 E. 9th Street
Twardowski Travel — 18 St. Mark's Pl. — Tel. 475-5583
Or at the Door One Hour Before Performance.

КЛИФТОН, Н. Дж. — Неділя, 9-го квітня, 7:30 веч.
Senior H.S. Aud., 333 Colfax Avenue

Tickets at $15.00 and $12.00 on Sale at:
Ukrainian Center Inc., 240 Hope Avenue — Tel. (201) 779-4017
Borawski Travel, 345 Passaic Str., Passaic, New Jersey
Tel. (201) 779-0069
Or at the Door One Hour Before Performance.

КЕРГОНКСОН, Н. Й. — Вівторок, 11-го квітня, 7:30 веч.
Soyuzivka — Ukr. Nat'l Assoc. Estate, Foordmore Rd.

Tickets on sale in the gift shop
For Information Call: (914) 626-5641

ПОТТСВІЛЛ, Па. — Середа, 12-го квітня, 7-ма веч.
Academic Center, 1501 Laurel

For Tickets And Further Information Call:
Mrs. Helen Slovik — Tel. (717) 929-2301
Ms. Paula Duda — Tel. (215) 262-0807
Mr. Joseph Zucosski — Tel. (717) 622-8056

С. БАВНД БРУК, Н. Дж. — Четвер, 13-го квітня, 7:30 веч.
Дім Української Культури, 135 Davidson Avenue

Tickets at $15.00 on Sale at:
Office Of The Ukrainian Cultural Center — Tel. 356-0090
Or at the Door One Hour Before Performance.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — П'ятниця, 14-го квітня, 7:30 веч.
Saunders H.S. Aud., 145 Palmer Rd.

Tickets at $15.00 and $12.00 on Sale at:
Dunwoodie Travel, 771-A Yonkers Avenue
Tel. (914) 969-4200
Elm Liquor Store, 126 Elm Street — Tel. (914) 963-0044
Lemko Hall, 556 Yonkers Avenue — Tel. (914) 969-3954
Or at the Door One Hour Before Performance.

БОСТОН, Масс. — Субота, 15-го квітня, 7:30 веч.
Kresge Aud. — M.I.T. (Cambridge), Mass. Avenue

Tickets: $15.00, $12.00 — Students $8.00
For tickets and further information call (617) 225-3785
or come to the box office one hour before the performance.
Sponsored By — The Ukrainian Students Club at M.I.T.

ГАРТФОРД, Конн. — Неділя, 16-го квітня, 3-тя по пол.
Bulkeley H.S. Aud., 300 Wethersfield Avenue

Tickets on Sale at:
Ukrainian Credit Union, 961 Wethersfield Ave., Tel. 247-4714

Suma Store, 961 Wethersfield Ave., Tel. 246-6955

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Вівторок, 18-го квітня, 7:30 веч.
Eastridge H.S. Aud., 2350 E. Ridge Rd.

Tickets on sale at:
Ukrainian Credit Union, 824 E. Ridge Rd., Tel. 544-9518

The Mosaic, 940 E. Ridge Rd.

Luba Liquor Store, 699 Titus Ave., Tel. 266-3523

БАФФАЛО, Н. Й. — Середа, 19-го квітня, 7-ма веч.
McKinley H.S. Aud., 1500 Elmwood Avenue

ОШАВА, Онт. — Четвер, 20-го квітня, 7-ма веч.
St. George's Heritage Center, 38 Jackson Avenue

САДБУРИ, Онт. — П'ятниця, 21-го квітня, 7:00 веч.
United Steel Workers of America Aud., 92 Frood Rd.

ГАМИЛТОН, Онт. — Субота, 22-го квітня, 7:30 веч.
Delta Secondary School Aud., 1284 Maine St. E.

ТОРОНТО, Онт. — Неділя, 23-го квітня, 3-тя і 7-ма веч.
Convention Centre Theatre, 255 Front Street W.

Квитки до набуття в українських крамницях і при касі.

Вийшов...

(Закінчення зі стор. 1)

Massachusetts Ave., Cambrwdge, Mass 02138. Кошт, разом з пересилкою 3 дол. Значна знижка для більших замовлень.

Крім статтей М. Грушевського й О. Пріцака та І. Решатаря, у випуску „Від Київської Руси до Модерної України: формація української нації" є ще коротка передмова ФКУ, та вступ професора Іллинойського університету, д-ра Джеймса Крейкрафта, спеціяліста Східньої Европи XУІІ-XУІІІ ст. Проф. Крейкрафт пише, що „...основи вивчення російської історії в Америці поклали переважно еміґраційні історики: Михайло Карпович в Гарварді, Юрій Вернадський у Єйлі, Михайло Флорінський у Колюмбії. Своїми викладами і працями вони значно розвинули американську науку про Росію, тобто, Російську Імперію XIX століття, і виразно вплинули на американський світогляд... (закріпивши тут) погляд, який існував в Петербурзі на початку цього століття... Такий погляд був прищеплений новим поколінням студентів, які згодом самі почали викладати та писати наукові праці, розповсюджуючи концепції офіційного Петербургу з минулого століття, згідно з якими праісторія і рання історія східніх слов'ян, як також історія Київської Руси, були лише першими розділами російської держави й народу... В основному, це старомодна імперіялістична схема... яка підтверджує той факт, що стара Російська Імперія ще далі живе в Совєтському Союзі..."

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в НЮ ЙОРКУ

запрошує Членів й Українське Громадянство

на

доповідь на тему:

Розповідь про своє заслання і ПОЕЗІЇ ПРИСВЯЧЕНІ ШЕВЧЕНКОВІ

яку виголосить

СТЕПАН САПЕЛЯК

в'язень сумління, який відбув 8 років ув'язнення і заслання.
Автор трьох збірок виданих на заході.
Найновіша збірка з'явиться цього місяця у видавництві „Сучасність".
Поет народився на Тернопільщині, живе у Харкові, а під сучасну пору перебуває на двотижневих відвідинах в Америці.

Доповідь відбудеться

в суботу, 15-го квітня 1989 р., о год. 5-ій по пол. у домі НТШ, при 63 Четверта авеню в Ню Йорку, між 9 і 10 вулицями.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

Дорогого і Незабутнього Мужа

бл. п.

д-ра МИХАЙЛА КУШНІРА

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у ВІВТОРОК, 11-го КВІТНЯ 1989 р. о год. 7:30 веч. в каплиці св. Софії, філія Українського Католицького Університету, Вашінґтон, Д. К.

Про участь і молитви за Душу Покійного просить Родину, Друзів і Знайомих

Дружина — СОФІЯ

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ УНРади в ЗДА

зі смутком повідомляє, що 30 березня 1989 р. у стейті Ню Йорк упокоїлася назавжди

св. п.

АЛЛА НЕЩАДИМЕНКО

ур. Шрамченко

дружина довголітнього працівника і діяча Українського Державного Центру в Екзилі, проф. торгівлі Юхима Нещадименка.

ПОХОРОННА відправа відбулася в суботу, 1-го квітня, в катедрі св. Володимира в Ню Йорку. Поховання на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА ОП УНРади

ВОЯКИ-РЕБЕЛІЯНТИ В ГАЇТІ, які намагалися силою перевести державний переворот, все ще ставлять спротив воякам з урядової армії в багатьох місцях країни. Військова хунта раніше повідомляла, що ребеліянти розбиті і замах невтралізований. Чимало кореспондентів інформують, що спротив режимові ген. Проспера Авріля триває далі, а льояльні до Авріля військові частини окружили тільки столицю Гаїті і хоронять президентський палац та усі урядові будинки, а найбільше радіо і телевізійну станції.

Український Відділ Голосу Америки
— зацікавлений —

У КАНДИДАТАХ НА ПРАЦЮ З ПРОФЕСІЙНИМ ДОСВІДОМ

у вживанні української мови і з радіо-журналістичними здібностями. Кандидати повинні мати також добре знання англійської мови. Усі кандидати мусять пройти письмовий і дикторський іспит.

Праця полягає переважно у перекладі матеріялів з англійської мови на українську і в писанні репортажів на різні теми. початкова заробітня платня від $23,846 до $28,852 на рік, залежно від кваліфікацій.

Зацікавлених просимо надсилати заповнену анкету SF-171 (про бажання вступити на працю до федеральної установи) або писати в цій справі, на адресу:

Voice of America Personnel
Room 1341, 330 Independence Ave., S.W.,
Washington, D.C. 20547
Можна також звертатися телефоном до
Janet Haspert (202) 485-8117

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР ленінградського обласного комітету компартії Юрій Соловйов, який, як відомо, програв вибори до Конгресу народних депутатів, хоч проти нього не кандидував ніхто другий, значить виборці скреслювали його ім'я на виборчих карточках, заявив, що його особисту поразку не треба розглядати під кутом політики чи осудження виборців тактики комуністичної партії, яку він очолює в області. Крім того він є кандидатом в члени Політбюра і членом Центрального Комітету КПСС. На усіх 242,000 голосуючих в його дільниці 133,000 перекреслили його ім'я, а 109 голосували за ним. З огляду на те, що аж у 12-ох виборчих дільницях відбудуться поновні вибори кандидатів, першу сесію народних депутатів перенесли з половини квітня на половину травня.

Маємо на складі довго-очікуваний другий том

ІСТОРІЇ ГУЦУЛЬЩИНИ
Миколи Домашевського

Гуцульський дослідний Інститут і Конференція Гуцульських Товариств Америки і Канади, Чикаґо, 1985, стор. 507.

Подані історичні моменти Гуцульщини, часи заселення до нашої ери та населені пункти від XII століття до 1970 року. Широко подана історія сіл і міст, походження їх назв, природні багатства, релігійно-церковне, громадсько-політичне і культурно-освітнє життя мешканців, а наприкінці — видатні діячі минулого.

М'яка обкладинка $33.00
Тверда обкладинка 37.00

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% продажного податку

stp
scope travel inc

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ
Марійки Гельбіґ

(201) 371-4004 ■ 845 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106
TOLL FREE — 1-800-242-7267

1989 ТУРИ в УКРАЇНУ 1989

KVITKA I	May 5-16	LENINGRAD /LVIV/ KIEV	SOLD OUT
LVOVIANKA I	May 17-27	BUDAPEST /LVIV/ BADAPEST	$1800
ZOZULIA I	May 18-30	BUDAPEST /LVIV/ KIEV	SOLD OUT
PODOLANKA I	May 23 - Jun 06	BUDAPEST /LVIV/ TERNOPIL/ BUDAPEST	$2150
BANDURA I	May 31 - Jun 17	BUDAPEST /LVIV/KIEV / TERNOPIL/ BUDAPEST	$2500
BUKOVYNA	Jun 19 - Jul 05	BUDAPEST /LVIV/ KIEV/ CHERNIVTSI/ KAMIANETS PODILSKY /BUCHAREST/	$2600
KARPATY	Jun 21 - Jul 11	BUDAPEST /LVIV/ KIEV/ TERNOPIL/ UZHOROD/ PRAGUE	$2775
VESELKA	Jun 26 - Jul 12	BUDAPEST /LVIV/ KIEV/ LENINGRAD/ MOSCOW	SOLD OUT
BANDURA II	Jun 28 - Jul 15	BUDAPEST /LVIV/ KIEV/ TERNOPIL/ BUDAPEST	$2650
CHAIKA	Jul 02-18	BUDAPEST /LVIV/ YALTA/ KIEV	$2475
VOLYN	Jul 05-23	BUDAPEST /LVIV/ LUTSK/ RIVNE/ KIEV/ LVIV/ BUDAPEST	$2700
LVOVIANKA II	Jul 12-22	BUDAPEST /LVIV or TERNOPIL/ BUDAPEST	$1900
ZOZULIA II	Jul 20 - Aug 01	BUDAPEST /LVIV/ KIEV	SOLD OUT
PODOLANKA II	Jul 25 — Aug 08	BUDAPEST /LVIV/ TERNOPIL/ BUDAPEST	$2250
RIDNA MANDRIVKA	Jul 26 - Aug 22 (Youth bus tour)	BUDAPEST /CLUJ/ SUCAEVA/ CHERNIVTSI/ VINNYTSIA /KIEV/ YALTA/ RIVNE /LVIV/ UZHOROD/ BUDAPEST	$3000
KALYNA	Aug 02-16	BUDAPEST /LVIV/ KIEV /LVIV/ VIENNA	$2400
LASTIVKA	Aug 05-23	LENINGRAD /LVIV/ YALTA /KIEV/ MOSCOW	$2950
BANDURA III	Aug 16 — Sep 02	BUDAPEST /LVIV/ KIEV/ TERNOPIL/ BUDAPEST	$2650
ZOZULIA IV	Aug 24 - Sep 12	BUDAPEST /LVIV/ KIEV	$2025
ZOZULIA III	Sept 07-19	BUDAPEST /LVIV/ KIEV	SOLD OUT
LVOVIANKA III	Sep 17-28	PRAGUE /LVIV/ PRAGUE	$1700
KVITKA II	Sept 22 - Oct 04	LENINGRAD /LVIV/ KIEV	$2325
LVOVIANKA IV	Oct 03-14	BUDAPEST /LVIV/ BUDAPEST	$1825
PODOLANKA III	Oct 10-24	BUDAPEST /LVIV/ TERNOPIL/ BUDAPEST	$2050
BUDGET TOUR B	Jun 13-27	VIENNA /LVIV/ TERNOPIL/ VIENNA	$1900
BUDGET TOUR C	Sep 19 - Oct 03	VIENNA /LVIV/ TERNOPIL/ VIENNA	$1900

NOTE: KANIV excursion included in all itineraries with Kiev.
PETRODVORETS excursion included in all itineraries with Leningrad.

ЗАПРОШЕННЯ-ВИЗОВИ

Спроваджуємо рідних і знайомих з України. Виготовляємо документи („Визови"). Кошт $75.00 від особи

Як відомо, квитки за рублі Москва-Ню-Йорк-Москва є випродані до весни 1990 року. У нас можна передплатити летунські квитки Москва-Ню-Йорк-Москва на PAN-AM., SWISSAIR., і LUFTHANSA вже від $1,300.00)залежно від сезону).

Просимо телефонувати на **201-371-4004 або 1-800-242-7267.**

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Закінчилися футбольні розгривки в закритій залі в Чикаґо

Досить успішно закінчили свої футбольні розгривки в закритій залі українські дружини в місті Чикаґо. Завдяки останній перемозі з клюбом „Спарта" вислідом 3:0 і ремісові в неділю, 12 березня ц.р., з клюбом „Вайкінґс" 1:1, дружина „Леви" Чикаґо далі залишилася в „Мейджор дивізії", в якій будуть виступати теж в наступному сезоні.

Чемпіоном тієї дивізії безконкуренційно вийшла польська дружина „Іґелс", що у своїх вирішальних змаганнях сезону перемогла сильний клюб „Сербіянс" вислідом 3:2. СК СУМ „Крила" закінчили свій сезон гарною перемогою з клюбом „Воканда" 5:1 і цим не тільки здобула звання чемпіона І-ої дивізії, але й аванс до „Мейджор дивізії", в якій будуть виступати в наступному сезоні. Ця наша дружина поза двома ремісами виграла усі свої ліґові змагання.

Друга дружина „Леви-Плюс" виступають ще в т. зв. „Гавс ліґ". Покищо чотири змагання з сильними конкурентами „Мейджор дивізії" програли. Ця дружина тимчасово втратила свого воротаря-організатора Яра Дахнівського, якого запросили докінчувати сезон у професійному клюбі „Мілвокі Вейфс". 16-го квітня ц.р. починається друга половина сезону в Чикаґо на відкритих площах. „Леви" і „Крила" виступають в нижчих дивізіях, але інших групах.

Мирон Дахнівський

Бундесліґа приваблює В. Лобановського

Недавно появилося інтерв'ю в західньонімецькому журналі „Кікер" з відомим українським тренером Валерієм Лобановським. Протягом останніх кількох років Лобановський, крім тренерської праці в київському „Динамо", виконує теж обов'язки тренера збірної СССР, в якій у великій більшості виступають українські футболісти.

Подаємо цікавіші уривки з інтерв'ю, що появилося у згаданому журналі:

— Яким ви бачите футболіста майбутнього?

— Оскільки сили повинні розподілятися по всьому грищі, то попит буде на універсалів. Змагун лінії захисту мусить володіти навичками напасника, і навпаки.

— Чи може трапитися, що у футболі 2000 року вже не буде зірок?

— Футбол завжди був насичений яскравими особистостями, але тепер змінилися вимоги до цих людей. Зірки потрібні для того, щоб і партнерам і глядачам передавати уявлення тренера. Коли Платіні склав символічну збірну Европи, він не включив до неї Гулліта. Чому? Тому, що Гулліт не вписувався в обриси намірів. Платіні.

— Як ви реаґуєте на змагуна, який відкрито висловлює критику?

— У наших контрактах обумовлено право змагунів на інтерв'ю. Але висловлювання не повинні суперечити інтересам клюбу.

— Чи може змагун заперечувати вашу думку після завершення гри?

— Ні. Його завдання було узгоджене з ним ще до введення м'яча в гру.

— А чи траплялися якісь складні ситуації?

— Відколи я 1973 року почав працювати в Києві, коло обов'язків змагунів значно змінилося. Блохін спочатку не хотів виконувати ніяких захисних функцій, раніше йому цього робити не доводилося. Я його переконав. А це для мене ціле психологічне завдання. Інший приклад — Заваров. У його клюбах, де він виступав раніше, він лише епізодично показував те, на що здатний. Три роки знадобилося мені для того, щоб довести його до сьогоднішнього рівня. Сьогодні він робить усе — з'являється в лінії захисту, в нападі, в середині грища. Він діє на всій площі.

— Ви демократичний тренер?

— За своїм складом — ні. Але час змушує бути психологом. Інколи суворим, інколи поступливим.

— Скільки у вас триває установка перед грою?

— 15-20 хвилин. Триваліша розмова втрачає сенс, оскільки змагуни перестануть прислуховуватися.

— Яким мусить бути мислення футболістів?

— Змагуни повинні думати і перед грою, і під час гри. Але це мислення приходить не само по собі. Тут йдеться не про імпровізацію, а про тренування. Саме так мусить безперервно проходити дослідження найрізноманітніших варіянтів. Творість — це найвища форма організації.

— Чи появляється найближчим часом у совєтських клюбах зарубіжні тренери і змагуни?

— Це неодмінно станеться. Провідні клюби переходять на самоуправління і керівництво ними здійснюється на професійній базі.

— І професіонали з західньонімецької Бундесліґи зможуть тоді взяти участь у боротьбі за звання чемпіона СССР?

— Тут поки ще вулиця з однобічним рухом, але змагуни з-за кордону вже цікавились. Поки нічого конкретного, але все ж таки...

— Які умови ставлять перед змагунами, коли вони бажають перейти в західній клюб?

— У Києві нема ніяких проблем. Якщо, на думку керівництва клюбу, втрату можна компенсувати, то перехід змагунові дозволяється. Інші клюби повинні узгоджувати такі переходи і проводять їх через Державний Комітет Спорту.

— Наскільки ймовірний переїзд Раца до Франкфурту?

— Насамперед це залежить від бажання самого змагуна. Нинішня гра „Айнтрахту" свідчить, що великого бажання в Раца (Київське Динамо". О. Т.) не буде. Він хоче грати в сильній дружині. А „Айнтрахт" сьогодні не такий...

— Чи залишиться Протасов у найближчі два роки в Києві?

— Він ще молодий. І для того, щоб ми його віддали, повинен посилити свою гру. Інакше було б погано для престижу Києва.

— Як багато часу йому потрібно для посилення гри?

— У нас він грає лише рік, до цього грав в Дніпропетровську. Там він діяв лише попереду, а в нас повинен працювати і в задній лінії.

— Переходи тренерів також можливі? А коли конкретно, то як би ви поставились до перспективи роботи в Бундеслізі?

— Контракт у мене до липня 1990 року. А клюб „Гамбурґ" уже висловив бажання, щоб я працював у ньому. Після липня 1990 року все можливе.

— Для вас цікава Бундесліґа?

— Вельми цікава. Власне, як Еспанія й Італія.

— Один журналіст з Західньої Німеччини назвав вас Ґорбачовим у футболі. Що ви про це думаєте?

— Цей журналіст висловив свою думку. А я тренер, не політик.

— Наскільки велика небезпека того, що прогрес, пов'язаний зі словом „гласність" може поволі згаснути?

— Чим далі йде розвиток суспільства, тим важче повертати колесо історії назад. Гласність — це нескінчений суспільний процес.

— Чи змінилася ваша робота в період гласности?

— За своєю організацією наш футбол відстав на 30 років. Але нові структури, які ми нині хочемо ввести, дають нам надії. Тепер залежить від нас, як ми їх розвиватимемо.

Подав **(от)**

Михайло Цанилюк
ЛІКАРСЬКИЙ ДОВІДНИК
В-во Свобода, Джерзі Сіті — Ню Йорк, 338 стор., тверда обгортка, ціна $11.00 з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 6% продажного податку.
Замовляти:
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ КОРОЛИК, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й. помер 26-го грудня 1988 року на 85-му році життя. Нар. 6-го травня 1903 року в селі Романів, Україна. Залишив у смутку дружину Марію, сестру Теклю, 6 сестрінок і сестрінків тут і в Европі. Похорон відбувся 28-го грудня 1988 року на Фішкіл Рурал Семетері у Фішкіл, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Заліпський, секр.

ФРАНЯ МАЛИЦЬКА, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Бруклині, Н.Й. померла на 90-му році життя. Нар. 1898 року в Отиневичах, Україна. Членом УНС стала 1922 року. Залишила у смутку двох синів Володимира і Петра з родинами, 8 онуків і 12 правнуків. Похорон відбувся 21-го листопада 1988 року на цвинтарі св. Івана в Бруклині, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Т-ва.

Д-р МИХАЙЛО ШИҐЕРА, член УНС Відд. 349-го ім. Тараса Шевченка в Менвілл, Н. Дж. помер 11-го лютого 1989 року на 81-му році життя. Нар. 13-го червня 1908 року в селі Камянка, повіт Скалат, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Дануту та ближчу і дальшу родину на рідних землях і в Америці. Похорон відбувся 16-го лютого 1989 року на цвинтарі Серця Христового в Менвілл, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Захарко, секр.

ПАВЛИНА ЗУБРИЦЬКА, член УНС Відд. 170-го Т-ва „Українська Січ" в Джерзі Сіті, Н.Дж., померла 11-го лютого 1989 року на 66-му році життя. Нар. 1923 року в Україні. Членом УНС стала 1979 року. Залишила у смутку мужа Йосифа, сина Володимира з дружиною й доньку Ірену. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Володимир Білик, секр.

МИКОЛА НЕСТОРОВИЧ, член УНС Відд. 448-го Т-ва „Самопоміч" в Монтреалю, Кве., помер 10-го січня 1989 року на 82-му році життя. Нар. 1907 року в Новосілках, Заліщики, Україна. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Ґеню Федун, сина Михайла, 4-ох внуків і трьох правнуків, брата Антона в Україні, дальшу і ближчу родину в Канаді і в Україні. Похорон відбувся 13-го січня 1989 року на цвинтарі „Код де Нейж" в Монтреалі, Кве., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Перейма, секр.

ІВАН ПЕТРІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 123-го ім. Св. Марії в Скрентоні, Па., помер 19-го січня 1989 року на 59-му році життя. Нар. 1929 року в Тейлор, Па. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Маделін, синів д-ра Івана і Павла, брата Михайла і дві сестри. Похорон відбувся 23-го січня 1989 року на цвинтарі Меморі Ґарден у Вілмінґтоні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

СТЕПАН СОЛТИС, член УНС Відд. 498-го Т-ва „Дністер" у Ванкувер, Б.С. помер 27-го грудня 1988 року на 74-му році життя. Нар. 1914 року в Судовій Вишні, Зах. Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Ярославу, чотири дочки, трьох зятів і п'ять внуків і багато приятелів. Похорон відбувся 31-го грудня 1988 року на цвинтарі Ошен В'ю у Ванкувер, Б.С.

Вічна Йому Пам'ять!

Алекс Карпінський, секр.

ІВАН КЛИМ, член УНС Відд. 291-го ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо, помер 3-го січня 1989 р. на 100-му році життя. Нар. 1888 року у Володзку, Україна. Залишив у смутку дочку Ольгу Коблик, одну внучку, двох внуків і четверо правнуків. Похорон відбувся 6-го січня 1989 року на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Віра Напора, секр.

Інж. МИХАЙЛО КОВАЛЬСЬКИЙ, член та секретар 500-го Відд. УНС ім. ген. Т. Шухевича в Калґарі, Альберта, Канада. Помер 20-го листопада, 1988 року на 87-му році життя. Нар. 1901 року у Ваневі, повіт Сокаль, Зах. Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Ореста з дружиною Християною, внуків — Маркіяна, Андрія, Євгена і Віру; дочку Оксану з мужем Бил Стюартом та дальшу родину. Похорон відбувся 24-го листопада 1988 року на цвинтарі св. Марії в Калґарі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ МАЗУРИК, член УНС Відд. 354-го Т-ва „Згода" в Омага, Небраска, померла 9-го лютого 1989 року на 80-му році життя. Нар. 1908 року на україні. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку мужа Василя, двоюрідних братів Івана і Стефана Павлюків та братів і сестер на Україні. Похорон відбувся 12-го лютого 1989 року на цвинтарі Св. Марії Магдалини в Омага, Небраска.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирон Війтик, секр.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel (212) 473-3550
ПО ГУРТОВИХ ЦІНАХ: нитки ДМЦ, різного роду матеріяли для вишивання, канви, книжки з українськими взорами, і т. п. в Арці.

● НА ПРОДАЖ ●

І жінки не дописали, ані одна не зголосилася 90-літня танцювати коломийки на моїм столітнім ювілеї. Як не буде мужчин, ані жінок, щоб доказати, що можна бути здоровим навіть до сто років то їх вина. Треба мати харч не зіпсутий варенням, який має всі вітаміни, мінерали, еміно кислоти. Бджоляні продукти все це мають лише по капсульці на день. Все це коштує **$30.00** і будете мати на сто днів. Пишіть:

MYRON SURMACH
169 West Saddle River Road
Saddle River, N.J. 07458

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
Funeral Director
Chapels available throughout the Metropolitan Area

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
So. Bound Brook Monument Co.
45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07060
РАЇСА ХЕЙЛИК, власник
(201) 647-7221 ■ (201) 647-3492
ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ І СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ҐРАНІТІВ, МАРМОРІВ І БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, Н. ДЖ. ТА ІНШИХ ЦВИНТАРЯХ В ЗСА